
Utdaterede retningslinjer om antibiotikabruk

KOMMENTAR

INGVILD NORDØY

inordoy@ous-hf.no

Ingvild Nordøy er styremedlem i Norsk forening for infeksjonsmedisin og overlege, dr. med., ved Seksjon for klinisk immunologi og infeksjonssykdommer, Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet. Ingen oppgitte interessekonflikter.

OLAV LUTRO

Olav Lutro er leder i Norsk forening for infeksjonsmedisin og overlege ved Diagnostisk senter, Stavanger universitetssjukehus. Ingen oppgitte interessekonflikter.

JØRN-ÅGE LONGVA

Jørn-Åge Longva er kasserer i Norsk forening for infeksjonsmedisin og overlege ved Seksjon for infeksjonsmedisin, Sykehuset i Ålesund. Ingen oppgitte interessekonflikter.

GRY KLOUMANN BEKKEN

Gry Kloumann Bekken er styremedlem i Norsk forening for infeksjonsmedisin og overlege ved Avdeling for smittevern, Oslo universitetssykehus, Ullevål. Ingen oppgitte interessekonflikter.

HANS ERLING SIMONSEN

Hans Erling Simonsen er styremedlem i Norsk forening for infeksjonsmedisin og overlege ved Seksjon for infeksjonssykdommer, Nordlandssykehuset i Bodø. Oppgitte interessekonflikter: Forfatter har mottatt betaling fra MSD for et foredrag om legemiddelet Sivextro i januar 2018.

Vi ser med bekymring på helsemyndighetenes manglende evne til å sørge for oppdaterte retningslinjer.

Erik Refsland Kaspersen og medarbeidere har publisert en studie om bruk av retningslinjer for behandling av sepsis i Norge [\(1\)](#). De konkluderer at man må stille spørsmål ved bruk av lokale retningslinjer. Hovedargumentet var at disse retningslinjene ikke ble oppdatert regelmessig. Videre ble det angitt at man hadde gode nasjonale (og internasjonale) retningslinjer som ble oppdatert. Hva våre nasjonale retningslinjer om antibiotika i sykehus angår er imidlertid dette feil.

I 2013 ble de første nasjonale retningslinjer for antibiotika bruk i sykehus publisert [\(2\)](#). Disse ble til etter et stort dugnadsarbeid blant infeksjonsmedisinere, mikrobiologer og en del andre spesialister med interesse for infeksjoner. Helsedirektoratet var oppdragsgiver, men arbeidet ble utført stort sett på fritiden av de involverte. Etter dette har vi med uro registrert økt forekomst av resistente mikrober, særlig globalt. Regjeringen har laget en ambisiøs plan om å redusere antibiotika bruk i Norge, nettopp for å unngå unødig bruk av resistensdrivende midler [\(3\)](#). For å nå disse målene har man blitt sterkt oppfordret til å bruke den norske veilederen, ettersom den tok mest hensyn til våre epidemiologiske forhold. Bruken av veilederen er økende, men i dagens versjon er det i flere kapitler direkte feil anbefalinger.

Disse retningslinjene er ikke oppdatert siden de ble utgitt i 2013. Det angis imidlertid på Helsedirektoratets nettsider at de sist ble revidert 8. januar 2018 [\(2\)](#). Ingen av de som var med på å skrive disse retningslinjene i 2013 har imidlertid deltatt i revisjonsarbeidet, og vi kan ikke se at det faglige innholdet på noe vis er revidert. Vi er mange i det infeksjonsmedisinske miljøet i Norge i dag som ser med bekymring på helsemyndighetenes manglende evne til å sørge for at det faglige innholdet er oppdatert.

Styret i Norsk forening for infeksjonsmedisin (NFIM) har i vinter etterlyst en plan og tidsramme for ny revisjon og ikke minst for hvordan fortløpende revisjon av retningslinjene skal ivaretas framover. Det skal nå være planlagt et forprosjekt hvor arbeidet skal være ferdig 1.12.18. Styret i foreningen ser fram til fortgang i dette viktige arbeidet. Vi anser oppdaterte retningslinjer som et viktig redskap i arbeidet mot resistens. Men dagens retningslinjer er dessverre ikke det.

For styret i Norsk forening for infeksjonsmedisin

LITTERATUR

1. Kaspersen ER, Ræder J, Dahl V. Retningslinjer for behandling av sepsis. Tidsskr Nor Legeforen 2018; 138: doi: 10.4045/tidsskr.17.0493. [PubMed] [CrossRef]
2. Nasjonal faglig retningslinje for bruk av antibiotika i sykehus. Helsedirektoratet.no. 8.1.2018.

<https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/antibiotika-i-sykehus>
(9.10.2018).

3. Nasjonal strategi mot Antibiotikaresistens 2015-2020. Regjeringen.no.
23.6.2015. [https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonal-strategi-
mot-antibiotikaresistens-2015-2020/id2424598/](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonal-strategi-mot-antibiotikaresistens-2015-2020/id2424598/) (9.10.2018).

Publisert: 13. november 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0817
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.